

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Hvordan få til endret praksis?

Et idéhefte

for

Vurdering for læring

Utviklet av deltakere i pulje 7 (september 2016)

Versjon 1.0

 Utdanningsdirektoratet

Innledning

Forskrift til opplæringslovens § 3-1 sier blant annet at *det skal vere kjent for eleven, lærlingen og lære kandidat* **kva som er måla for opplæringa og kva som blir vektlagt i vurderinga** av hennar eller hans kompetanse

Deltakerne i pulje 7 fikk i gruppeoppgave å lage et opplegg som kan brukes på samlinger/i nettverk for lærere og ev skoleledere. Formålet med opplegget er at det skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Dette heftet viser 21 konkrete forslag (A til U) som er utviklet av deltakerne. Idéheftet er ment å gi idéer til de som driver utviklingsprosessene lokalt, til hvordan man kan jobbe med samlinger/i nettverk med lærere og ledere.

Tilsvarende gruppeoppgave kan også gis til lærere (og ev elever), der formålet f.eks. er å lage konkrete forslag til opplegg som kan prøves ut og videreutvikles.

Gruppe A

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Varighet: 90 min
Gruppestørrelse: 3 – 6 personer avhengig av skolens størrelse
Inndeling i fagkrets/interesseområde

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Oppstart:

- bruke Udir.no og se video om kompetansemålene i kunnskapsløftet. Diskutere og ha en felles forståelse rundt begrepene mål, kjennetegn og kriterier – gjøre en begrepsavklaring.
- Plukke ut et kompetansemål i ulike fag pr. gruppe og arbeide med kompetansemålet
- Gjøre gruppene oppmerksomme på verbene som blir brukt i målet og la de diskutere hvordan elevene kan nå målene og på hvilken måte/tilnærming
- Eks fra naturfag etter 7.årstrinn: *"samle informasjon og tallmateriale og diskutere helseskader som kan oppstå ved bruk av ulike rusmidler"*(Udir)
- Hvordan vil lærerne bruke verbene og sikre seg at elevene forstår hva de skal kunne?
- Hvordan involvere elevene og hvordan skal undervisningstimen se ut?
- Hvilke metoder skal velges?

- Se på plansjen "Validitet i opplæringen" for å forsikre seg om at de ulike punktene henger sammen, slik at ikke målene er brutt ned (for snevre)

Gruppe B

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Hovedtid: ca 2 timer - fellestid for hele kollegie på skolen

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Forarbeid:

Den enkelte skal ha sett "Progresjon i lærerplanen" - kort fim på udir.no
Tema for møte: "Heve blikket: fra læringsmål til formål"

Innledning:

Begrepsavklaring - Mål (skille mellom mål og aktivitet), kriterier, kjennetegn, formål, kompetanse, "løfte blikket"

En person legger frem hovedpunktene fra Egil Hartberg sin presentasjon på samling 2.

IGP:

Deltakerne fyller ut skjema på bakgrunn av den informasjonen de har fått så langt: Hva er kjent? Hva er ukjent? Hva er smart/hva vil jeg ta med videre? Hva ser jeg på som utfordrende?

Deltakerne går sammen i grupper på 4-5 stk (trinn/team) og diskuterer svarene sine. Lager en plakat eventuelt Padlet eller lignende til å lage en visuell fremvisning av svarene sine. Hver gruppe velger ut 1 punkt som de vil prøve ut/utvikle i egen praksis før neste møte.

En gruppe legger fram svarene sine på 1 av spørsmålene. De andre gruppene kan legge til skulle de ha noe som ikke blir nevnt.

Etterarbeid:

Lærerne prøver ut det de ble enige om i gruppa i klasserommet og får feedback fra elevene. Lærerene må også selv reflektere rundt egen opplevelse slik at de kan dele med gruppe/plenum under neste samling.

Gruppe C

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Skriv her!

1. Video med Henning Fjørtoft, som sei noko om mål. Han lagar oppgåver av måla. Elevane skal sette seg sjølv, inn på læringslinja.
2. Vi er små kommunar, nokon med berre ein skule. Då sei gruppa seg sjølv. Der vi har fleire skular, er det naturleg og ha de største skulane saman og slå saman de mindre.
3. Forsøke og organisere skuledagen, slik at det blir frigitt tid til og jobbe. Bruke delar av den faste arbeidstida, til Vurdering for læring. Leggje det inn i de kommunale planane, slik at det er forankra.
4. Synleggjere at det her skal vi jobbe med. Denne satsinga og opplæringa kjem ikkje til og gå over.
5. Informere foreldra om satsinga og kva kommunen forvente skal komme ut av satsinga. Korleis og kva lærarane skal jobbe med. Få foreldra til og stille spørsmål og etterspørje vurdering, kriteria for vurdering og kva for mål elevane blir vurdert ut frå.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Skriv her!

1. Gi lærarane eit ark og be de teikne eit hus. Gi de fasiten etterpå, med kor dørar og vindauge skal plasserast.
2. Video med Henning Fjørtoft, som sei noko om mål. Han lagar oppgåver av måla. Baklengs planlegging.

3. Eigenvurdering. Få lærarane og sette inn kor de meine, de er på læringslinja, når det gjeld bruk av bruk av kompetansemål og vurdering. Få større fokus på samanhenget mellom kompetanse og ferdigheita.
4. Vurdering, kan ikkje ta utgangspunkt i at elevane kan slå opp i læreboka og finne svaret. Elevane må lære seg og anvende fagkunnskapen.
5. Få frem nytta, eigenarten i faga. Kvifor skal ein lære eit fag og korleis kan ein bruke det i framtida.
6. Utvikle delingskultur.

Gruppe D

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Vi forutsetter at lærerne er introdusert til VFL tidligere.

Varighet: 3,5 time

Plasseres i grupper á 5 personer på tvers av trinn evt. på tvers av skoler. Gruppene får hver tildelt et fag som de skal bruke som utgangspunkt etterfølgende diskusjon. Pauser legges inn etter behov. Metode IGP.

Svarskjema / mal deles ut til gruppene. Leveres inn ved endt dag og samles til eget hefte for videre bruk

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Som introduksjon henviser vi til første prinsipp (elevene forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem).

Heretter viser vi filmen av Egil Hartberg (Mål – Elevene forstår underveis hva de skal mestre i etterkant av læringen v/Egil Hartberg, Høgskolen i Lillehammer)

Stopper filmen underveis for grupperefleksjoner. Prioriterer korte grupperefleksjoner på ca. 3 minutter.

Etter filmen vurderes egen praksis (i grupper)

Første oppgave består av å diskutere hvordan arbeider vi med valide mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen. Hva fungerer bra, hva bør vi endre på ved egen skoles praksis?

Vi tar en kort oppsummering i plenum etter første oppgave (Metode IGP).

Andre oppgave diskuterer hver gruppe hva kjernekompetansene er i de tildelte fag. Hver gruppe setter opp tre punkt som kjennetegner

kjernekompetansen i hvert fag. Disse tre punkter sendes inn til ressurspersonen som bruker dette til viderearbeidet på neste VFL-møte.

På neste møte skal faglærere sitte i lag og diskutere kjernekompetansene for sitt fagområde. Dette skal føre frem til en bevisstgjøring om det større perspektiv i bruken av læreplanene.

Gruppe E

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Nettverksgruppene er satt sammen på tvers av skolene. Grupper med 1.-4.klasse sammen, grupper med 5.-10.klasse sammen. Uavhengige av fag. Skolelederne i kommunen er nettverksledere. Skolelederne forberedes av ressursperson på skoleledermøtene.

Tidsperspektiv på nettverksmøtene: ca 2 timer.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Forarbeid på den enkelte skole:

1. Les artikkelen «*Jobb med læreplan, mål, kjennetegn og kriterier*»
<http://www.udir.no/laring-og-trivsel/vurdering/underveisvurdering/mal-og-kriterier/>
2. Reflekter over egen praksis rundt:
 - a. Er læringsmålene elevene får presentert mål, eller beskrivelse av aktivitet? Har kollegaene dine samme forståelse av kompetansemålets innhold som deg?
 - b. Formidler du kriterier for hva som skal med i oppgaven? Eller inviterer du elevene med inn i dette?
 - c. Hvordan inviterer du?
 - d. Hvordan vet du at elevene har lært?
3. Ha med deg et/flere kompetansemål du skal jobbe med før jul.

På første nettverksdag: prinsipp 1

	Mål	Innhold	Tid
1.	Sette ord på egen praksis.	Alle forteller om egen praksis knyttet til læringsmål og kriterier ut i fra refleksjonsspørsmålene i forkant.	45 min
2.	Felles forståelse av hva kompetansemål og læringsmål er.	Sett ring rundt læringsmålene på lista. Gå igjennom felles. Diskuter: Hva er mål, hva er aktivitet?	15 min
3.	<p>Kunne sette kompetansemålet i sammenheng med formålsparagrafen og hovedområdene i fagene og bryte ned kompetansemål til læringsmål. Vurdere/velge hvilken grunnleggende ferdighet som best kan passe.</p> <p>Involvering av elever.</p>	<p>Se Film 2 sammen.</p> <p>Finn frem kompetansemålet du skulle ha med deg.</p> <p>To og to: sett kompetansemålene i kontekst med formålsparagrafen og hovedområdene i fagene og formuler tydelige læringsmål til kompetansemålet.</p> <p>Hvordan kan elevene være med på å sette kriterier? Kan elevene være med å velge grunnleggende ferdighet?</p>	45 min
4.	Ideer til egen praksis	Del med resten av gruppa det dere kom frem til i pkt 3.	15 min
5.	Arbeid til neste gang	...	

Tid til overs?

1. Hvordan skal tilpasset opplæring komme frem i arbeidet med dette kompetansemålet?
2. Hvordan skal du få informasjon om hva eleven har lært?

Gruppe F

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Jevnlige møter for hele personalet. Møtene skal ha for- og etterarbeid. Varighet mellom en og to timer. Fokus på læreplanen. Løsrivelse fra lærebøker. Fokus på å jobbe med formålet med faget. Arbeide felles med læreplanforståelse, ikke bare arbeide med å bryte ned målene. Husk generell del.

Organisering må vurderes ut fra størrelsen på personalet.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

- Alle forbereder seg på det området av læreplanen som diskuteres. Dette er gitt en uke i forkant. Finn verbene som sier noe om elevenes aktiviteter i formålet med faget (for eksempel i engelsk)
- Se på verbene i formålet med faget. Diskutere hva vi legger i verbene. Dette kan gjerne gjøres i grupper med framlegg i plenum etterpå. Resultat av gruppearbeidet leveres referenten.
- Finn læringsaktiviteter som kan knyttes direkte til verbene. Utfordre elevene til å finne måter å arbeide for å nå sine mål. (Kompetansemålene er gitt av læreren, elevene deltar i å planlegge arbeidet mot målet)
- Hvordan kommer fokuset det til uttrykk i klasserommet? Reflektere over gjennomføringen. Hva gikk bra, hvorfor, hva kan gjøres bedre, hvordan. Melde tilbake til gruppa på neste møte. Forpliktende arbeid mot endring av praksis.

Gruppe G

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Lærende nettverk .
Lærerne i kommunen er delt inn i nettverk på tvers av skoler.
Samling annen hver måned.
3 timer hver gang

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Lærerne møter forberedt- de har lest utdrag fra NOU s.32-35 – elevenes læring i framtidens skole.
Sett filmen om [kompetanse i lærerplanen](#).
Deltagerne har fått refleksjonsspørsmål på forhånd.

Mål for økta: Øke bevisstheten om planlegging for læring, ikke aktivitet. Ser kompetansemål i lys av formål med faget, grunnleggende ferdigheter og opplæringslov.

Diskusjonstema:

- Samspill mellom kognitiv, sosial og emosjonell læring
- Sentrale forutsetninger for god læring.
- Kompetanse og kompetansebegrepet

For at elevene skal vite hva de skal lære og hva som forventes av dem, må vi tenke baklengs, bli bevisste på hva er formål med faget, hvilken kompetanse skal eleven ha, og hvordan skal vi komme dit?

Vi ser filmen «Baklengs planlegging»- Henning Fjørtoft

Vi kommer med et praksiseksempel fra faget norsk:

Formål med faget

- Norskfaget skal utvikle elevenes språkkompetanse ut fra de evner og forutsetninger den enkelte har. Muntlige ferdigheter, lese- og skrivekompetanse er både et mål i seg selv og et nødvendig grunnlag for læring og forståelse i alle fag på alle trinn. Faget skal motivere til lese- og skrivelyst og bidra til å utvikle gode læringsstrategier.
- Grunnleggende ferdigheter:

å kunne uttrykke seg skriftlig

Utviklingen av skriftlige ferdigheter i norskfaget forutsetter systematisk arbeid med formelle skriveferdigheter, tekstkunnskap og ulike skrivestrategier.

Kompetansemål:

2.årstrinn: skriftlig kommunikasjon

skrive setninger med store og små bokstaver og punktum i egen håndskrift og på tastatur

7.årstrinn:

mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnsetting

Hvordan de kan involvere elevene, slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem:

Elevene er med på å definere kriteriene ut i fra sitt ståsted.

Lærer modellerer, viser ulike eksempler.

Rollespill

Exitkort

Oppdrag:

«Bruk baklengsplanlegging når du planlegger undervisning slik at elevene forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.»

Diskuter i grupper og kom med innspill på padlet

Hjemmearbeid:

Alle arbeider med prinsipp 1 med utgangspunkt i «Baklengs planlegging»

Alle skoler blir utfordret til å komme med et praksiseksempel på neste samling.

Gruppe H

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Forarbeid

Dialogkonferanse-organisering (4 timar) med 5-7 deltakarar pr gruppe.

Utprøving av ny praksis

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Fase 1: Forarbeid på eiga eining:

Introduksjon til tema med t.d film og føringar for vidare arbeid. Med utgangspunkt i ståstadsanalyse og/eller andre kartleggingar.

Individuelt: Gjere seg kjend med læreplanverket, overordna formål, formål og kompetansemåla i sitt fag. Førebu praksisforteljing etter gitte kriterier. Førebu til erfaringsdeling. Bruk delingsskjema.

Team: Refleksjon over eigen praksis. Drøfte overordna formål, formål og kompetansemål i aktuelt fag. Førebu ei praksisforteljing.

Plenum: Deling av praksisforteljingar på skulane.
Skulane/leiarane vel ut og kvalitetssikrar praksisforteljinga.

Fase 2: Dialogseminar/lærande nettverk

- Teori om læreplan, mål og kriterier (1- 2 timar)
- Erfaringsdeling om eksisterande praksis mellom skular. Lærarar med like fag/trinn samarbeider. Vel ordstyrar, tidtakar, viddevakt 1 time
- Praksisforteljingar. 1 time
Neste steg, utviklingsområder på eigen skule/kommune. 1 time.

Fase 3: Utprøving av ny praksis

Gruppe I

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.
-

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Lærerne blir introdusert for at en time som skal handle om innlæring av dikt og får oppgitt målkriterer for denne timen. (Bilde 1 i PP, vedlegg 1)
Lærerne introduseres for et dikt i plenum. (Bilde 2 i PP, vedlegg 1)

- En gjør en kjapp IGP med refleksjon rundt hvilken aldersgruppe en tror diktet passer for.

Det opplyses etterpå om at diktet er blitt brukt i undervisning om dikt for 11 åringer.

- En kjapp IGP om dette er et bra dikt å bruke for denne aldersgruppen.

En går så i grupper på to og to og får med seg vedlegg 2, som er en undervisningstime gjort på to ulike måter. Teksten i vedlegg 3 er inndelt i bokser, og lærerne leser vekselvis høyt for hverandre tekstbolkene so viser framdriften av timen. For hver tekstbolk diskuterer lærerne slik det står beskrevet i (bilde 3, vedlegg 1).

Når lærerne er ferdige med gjennomgang av hele teksten, møtes de i plenum og har en felles oppsummering av læringspunktene fra økten.

Ut fra dette lager den enkelte sin action plan som konkret beskriver

- What are you going to do differently?
- Why?
- What impact will it make on students?
- How will you know?
- What will happen when?

Vedlegg 1|

<p>What do you think of this choice of poem?</p> <p>The Eagle by Tennyson</p> <p>He clasps the crag with crooked hands; Close to the sun in lonely lands, Ringed with the azure world, he stands.</p> <p>The wrinkled sea beneath him crawls; He watches from his mountain walls, And like a thunderbolt he falls.</p> <p>1</p>	<p>2 ways to teach the same lesson</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60 minute English lesson for the start of the year for 11 year olds • <i>Learning objective:</i> To understand features of a poem, including the concepts of rhyme, alliteration, assonance, personification. <p>2</p>
<p>Task</p> <ul style="list-style-type: none"> • Read and then discuss each section of both lessons • What would the impact be on the students? Imagine low and high attainer <ul style="list-style-type: none"> – How would they feel? – What would they learn? • What are the learning points for you? <p>3</p>	

Vedlegg 2

TWO WAYS TO TEACH THE SAME LESSON From M McCarthy 'How to make every lesson outstanding'. *Professional Development Today*
Learning objective: To understand features of a poem, including the concepts of rhyme, alliteration, assonance, personification.

Ordinary way	Synaesthetic way
<p>The teacher introduces the class, and explains that they are going to work on a poem by Tennyson (some of the class are lost already). She asks if any of the class have heard of him—a few brave hands go up. She asks the class if they have done poetry before—again some (not all) hands go up. She knows that they have done poetry in primary school—they must have!—and starts to feel slightly annoyed at their unresponsiveness.</p>	<p>As the pupils come in the teacher has music playing, and the first slide of a PowerPoint display up on the screen. It says: 'Learning to think like a poet'. Name cards for the pupils show them where to sit, and place them in pairs that can fairly easily become groups of four or so. There's not an even number in the class so the assistant becomes part of a group of four with the pupils that she knows will need help. As the pupils settle into place, the teacher turns the music up, and they grow quiet. She turns it down and they stay silent. She knows that they have all done poetry at primary school, and tells them this, saying that as they are all experts on poetry, she wants them to help her find out how poets think.</p>
<p>The teacher tells each pupil to write the title 'Poetry' in their books. What sort of things do you expect to see in poetry? she asks. The pupils look baffled. One sticks up a hand and suggests 'rhyme', and another interrupts and says that not all poems rhyme. They start to argue, and the teacher intervenes, and tells off the pupil who interrupted. She explains that pupils must always raise their hands before asking a question.</p>	<p>The teacher asks each pupil to write 'Learning to think like a poet' into their books as a heading. The PowerPoint clicks forward to show a subheading which says 'What does a good poem do?' She announces that poets all have different ideas about poetry, and gives each group a set of sort-cards. The pupils are instructed to discuss in their groups what they think a good poem should be like.</p>

Gruppe J

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

1,5 timer personalmøte. Grappa er forberedt på hvilke type aktiviteter som skal gjennomføres, og grappa vet at det blir en «førtest» / situasjonsbeskrivelse først.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

1. Målsetting: *Dette opplegget skal gjøre kollegiet bedre i stand til å drøfte hva gode mål, kjennetegn og kriterier er, og hvordan involvere elevene i arbeidet på læringsreisen.*

Førtest: Spørreskjema/diskusjon (med referat!): «Hva er gode læringsmål?», hvilke tanker har vi om målformuleringer/gode mål/målbarhet/m.m. Eksempler på vår praksis i dag.

Teoriforankring først:

- Egil Hartberg-foredrag / Gordon Stobart – referanse om læring og læringsmål

2. Gruppeoppgave / gjøring / felles refleksjonsoppgave

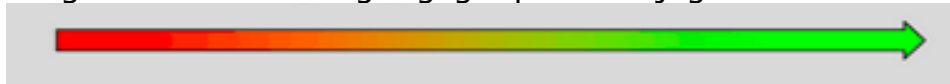
- «Six thinking hats» Gruppeinndelt, gruppene skal ta for seg en påstand f.eks. «Vi har for dårlige mål på ukeplanene våre, og må endre disse». Hver deltaker på grappa får tildelt en rolle: en skeptiker, en skikkelig gira, en likegyldig, en skikkelig bedreviter, en ordentlig negativ, osv. / etter behov og antall.

3. Utsjekk: Bruke «dynamiske piler» der hver enkelt krysser av på eget skjema. En pil for hvert spørsmål, ett ark per deltaker:

«Jeg har større forståelse for å lage valide mål nå enn før læringsøkta»

«Jeg har fått med meg faglig input som jeg vil bruke i undervisningen»

OSV. OSV.

4. Lekse til neste samling:

- Forberede svar på «Hva er gode læringsmål?» i lys av gjennomført opplegg, og vurdering av hvorvidt man har kommet videre / lært noe?
- Lese utvalgt faglig artikkel
- Se to utvalgte videosnutter på Udir, avhengig av hvordan læringsøkta forløp.

Gruppe K

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Ca 2 timer med kollegiet på hver skole.

NB! Etter hvert av punktene er det rom for diskusjoner/refleksjoner/IGP

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Forarbeid:

- Les: «Jobb med læreplan, mål, kriterier, kjennetegn»

Opplegg:

- Innledning: «å lage og fly en drage»
- Egil Hartberg: Opplæringsloven (formålet med opplæringen), generell del, formål med fagene, GIF, kompetansemålene
- «Hva er det viktigste med faget?» drøftes i kollegiet.
- «Hva er kompetanse?» drøftes i kollegiet
- Læringslabyrinten.
- Vise kunnskapsmål som ikke trengs å «brytes ned» (nordlys, buddhisme, steinalder...)
- IGP: faktaprøve vs kompetansemål som prøve (kompetanse= ferdighet + kunnskap)
- Vurderingskrysset – hva er bra med din praksis? Hvorfor? Hva kan bli bedre? Hvordan?
- Bevisstgjøre kollegiet om viktighet av modellering. At elevene har lov å «herme». Lag et opplegg til kollegiet med (og uten?) modellering. Drøfte dette.

Gruppe L

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Session name: Unit by Design

Duration: 2 hours

Grouping: groups of 4-5

Pre-work: Teachers/participants are to research two concepts in preparation for this activity:

What is backward planning?

What is Unit by Design?

Participants should bring a sample of work from their grade level that can be used in the activity. A piece can be provided if none is available.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Presenter 1: Opener:

Discuss what participants found out about backward planning and unit by design

Activity 1: Each group received a A3 page with a venn diagram – they are to discuss the perceived differences, advantages and disadvantages between the method they currently use and the backward planning method

Presenter 2: Present the findings of the benefit of backward planning and provide participants with a concrete example of the stages of

development. Best if a finalised example within a Norwegian classroom is provided.

Activity 2:

Lesson design – (teachers receive samples if not taken by the group)
Participants collectively go through the process of designing a lesson plan for a specific grade level and subject. Once completed, the participants will stand up, rotate and evaluate the other group's lesson plans

Activity 3 – 5 minutes

Revisit activity 1 to see if they have changed their perceptions and understandings.

Presenter 3 – Summary and finish.

Follow-up

Teachers are encouraged to take this process into their classroom by:

- Identifying the objectives
- Identifying the task
- Agreeing with the students how to get there – students get an opportunity to be involved in developing the lesson plan.
- Students should also be presented an opportunity to redesign the planned task if they feel their idea is better (students have to justify why it should be changed in a qualitative manner – they shouldn't change it if they can't show how it will improve an understanding of the learning objective.

Next possible training session

A follow-up training session could be planned where participants would then bring evidence of the process they went through with their students, discussing the different experiences they had along the way.

Gruppe M

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Introduksjon i plenum, og deretter arbeid etter IGP-modell. Total tidsbruk 1,5 – 3 timer.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Mål for økta: Lærerne skal oppnå økt forståelse for helhet og sammenheng mellom kompetansemål og formål i fagene.

Forarbeid: Lese en relevant tekst f.eks. artikkelen til Olga Dysthe eller kapittel 8 og 9 fra boka til Trude Slemmen.

Introduksjon i plenum: Introdusere «baklengstenking» i forhold til mål – se læringsmål/kompetansemål i lys av helhet og formål. Bruke deler av foredraget til Egil Hartberg. Vise eksempler/modeller for hvordan lærerne kan jobbe med mål og kriterier i praksis, altså hvordan de kan sikre at elevene forstår mål og kriterier og vet hvor de skal.

Etterarbeid: Velge ut et kompetansemål som man jobber med i praksis på trinn fram til neste samling (2-3 uker) på en slik måte at man sikrer at elevene vet hvor de skal og hva som forventes av dem. Viktig at dette settes i sammenheng med formål/helhet og læringsmål. Erfaringene fra arbeidet skal deles på grupper på tvers av trinn i neste samling f.eks. etter gallery walk – metoden.

Gruppe N

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Fellestid for lærere, varighet 75 min. Opplegget passer i opstarten av arbeidet med VFL.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

1. Starte arbeidet med felles diskusjon/gjennomgang av opplæringsloven 1.1. Hva er formålet med skole? (Også fokus på begrepsavklaring). Vi bruker IGP metoden. Individuelt arbeid: alle streker under hvilke ord/begreper de mener er sentrale for seg og sitt fag.
2. Dele inn i faggrupper læreplan, alle går inn på formål og perspektiv for sitt fag med utgangspunkt i opplæringsloven §1.1. De må her prøve å komme inn på hva som er vesentlig i faget sitt før vi i et senere arbeid fortsetter med kompetansemålene.
3. Så dele det de har kommet frem til i gruppen og i plenum.

Gruppe O

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Første økt etter samling.
Varighet på økt: 2- 3 timer.
Hvem: Rektorer, ressurslærere
Gruppestørrelse vil variere etter kommunestørrelse.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Forarbeid: sendes ut link til film « Nasjonale rammer og lang kompetansereise» 13 min. + velge seg et fag der de reflekterer hva er hovedformålet med faget er.

Mål for økt:

- Jeg kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Jeg kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Innhold: VFL.

- Innledning: refleksjon i grupper på forarbeidet: «Hva er hovedformålet i faget mitt?» Hvordan kan elevene jobbe med faget slik at formålet nås? Sette i gang en diskusjon rundt mål og kriterier i forhold til detaljplanlegging og overordnet planlegging. Bruke noen av spørsmålene fra Egils presentasjon for å sette tanker i sving.

- Opplegg: Presentere og klargjøre sammenhengene fra formål til kjennetegn(via kompetansemål og kriterier). Fokus på daglige gjøremål (kortere økter) heller enn å revidere årsplanene.
- Vise Henning Fjørtofts film om baklengs planlegging
- Diskusjon: Hvordan sikre at elevene forstår målene? Hvordan involvere elevene i arbeidet?
- Videre utfordring: Hvordan går dere videre ut til egne lærere for å jobbe med mål og kriterier?

Etterarbeid:se Egils foredrag 08.08.2016.

Gruppe P

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

1 samling a 1,5 time

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Lærarar førebur seg ved å ta med eitt læringsmål som dei nett har nytta i undervisning ut mot elevar.

Desse måla legg dei fram i gruppe og vel seg ut eitt av dei. Oppdraget er: Kva kompetansemål er dette læringsmålet henta i frå? Heng læringsmålet saman med formålet for faget?

Gruppene legg så fram funna sine i plenum.

Leiar viser presentasjon(ppt) læreplanforståing(intensjon, føremål, føremål i fag, kompetansemål, evt. [film](#).)

Rydde i omgrep: kompetansemål, kriterier, læringsmål, kjenneteikn

Etterarbeid: Vel eit fag/emne. Lærarane skal på neste samling dele korleis dei har jobba med å involvere elevane i å forstå kva dei skal lære i eit gitt fag/tema, sett i lys av faget sitt føremål.

Gruppe Q

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.
-
- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Individuelt, Gruppe, Plenum, 2*60 min
Kollegaene snakker i par.
På trinnmøter/planleggingsdager/andre måter

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Fra mål til mening

Å trigge nysgjerrigheten.

Intro, leseforståelse (dragen, vaskeoppskrift).

Poenget er at det er uforståelig dersom man ikke har en retning og en sammenheng.

Vi appellerer til følelsene hos lærerne.

Mål – Å gjøre en læringsaktivitet meningsfull.

<https://vimeo.com/97313620>

Tidsspennet må bli lengre, å ha et øye for helheten og formålet når man jobber med kompetansemål.

Økt 1

Refleksjonsspørsmål 1:

- Hva er det viktigste å lære i ditt fag?

- Hvordan vil du konkret beskrive din vurderingspraksis i faget?
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Labyrinten som illustrasjon

Sett inn modellen for validitet i opplæringen

Høy taksonomi i vurdering; å se etter kompetanse; kombinerte kunnskaper og ferdigheter.

Best practice evt. Utdrag fra Hartberg filming foredrag

Film mål til mening 2

Lekse mellom økt en og to, lag et opplegg som bevisstgjør elevene på mål og kriterier. Ett eksempel med på veien:

Å la elevene bidra til spørsmål/oppgaver til matteprøven for perioden de er inne i.

Prøv ut opplegget, hva erfarte du?

Økt 2

Nettspørsmål: I hvilken grad preger formålet i opplæringslova/læreplanens generelle del i din undervisningspraksis?

I stor grad/liten grad/vet ikke

Dragen/vaskeanvisningen

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen

Best practice

Filmsnutt/ foredrag, ca. 20. min – Mål til mening 4. evt. Utdrag fra Hartberg filming foredrag.

Praktisk oppgave:

Personalet fordeler seg etter fag/trinn og utarbeider et undervisningsopplegg/periodeplan for et fag du allikevel skal ha i din/deres klasser/grupper

Gruppe R

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

Ca. tidsramme: 1,5 time hver økt
Rød tråd: før -under- etter
Møte forberedt

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid)

NB! Forankring: Det forutsettes at arbeidet med vurdering er forankret på skolen/e. Det må gjennomføres grundige demokratiske prosesser. Hva er vurdering for læring? Hvordan er dagens vurderingspraksis på vår skole? Hvilke kvaliteter har vi? Hva gjør vi allerede? Hva går dette arbeidet ut på? Hva er det hele bildet? Hvilke mål skal vi ha for arbeidet på vår skole? Hvordan skal vi jobbe for å komme dit? Hvordan skal vi sjekke ut at vi er på rett vei? Dette må det brukes tid på og det må stadig gjentas gjennom utviklingsarbeidet.

Læreplanforståelse -læreplanorientering
Kompetanse = ferdigheter og kunnskap

Valide mål, kjennetegn, mål og kriterier.

Bidra til at lærerne får et helhetsbilde

Rød tråd: sammenhenger -vise sammenhenger

1.økt:

Forarbeid: se [film 1](#)

La deltakerne kjenne på kroppen hvor viktig det er å ha et bilde på helheten. Ha det som utgangspunkt for videre refleksjon.

Øvelse: to og to får en tegneoppgave. De sitter rygg mot rygg, en har blankt ark og den andre har en tegning og skal instruere. Leder av økta tar tegningene, henger de opp og gir karakter. Diskusjon og refleksjon: Hva kunne kriteriene være på denne oppgaven? (IGP)
Deltakerne gjør oppgaven på nytt med kjente kriterier.

Metarefleksjon rundt oppgaven. Hvorfor valgte vi å bruke denne oppgaven? Hva er hensikten?

2.økt:

Forarbeid: se på formål med faget

La lærerne arbeide på grupper (inndelt på forhånd ca.4-5) med en fagplan hver. Ungdomsskolelærere får et fag med kompetansemålene etter 10. trinn. Hva er kjernekompetansen i faget? Hva mener vi er kjennetegn/kriterier for måloppnåelse i faget? Mellomtrinns lærere får et fag med kompetansemålene etter 7. trinn osv.

Etterarbeid som er forarbeid til neste økt

Gruppe S

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

2 fellesøkter på skulen. Instruks ligg med i opplegg.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Emne: felles forståelse av formål for faga og formålparagrafen må ligge til grunn for arbeid med kompetansemål.

1. fellestid:

Er det samheng mellom vår bruk av kompetansemål og formålet med faget?

Vi vil bruke **IGP** metoden til å få ein større forståelse for læreplanen i faget.

Individuelt: kva er kjernekompetansen i faget ditt? Vel eit fag. (Vi ønsker at dette skal fungere som ein førtest for å få folk med.)

Grupper: utveksling av kva ein kom fram til individuelt.

Plenum: kva kom ein fram til?

Felles: Kunne tenkje oss å bruke nokon eksterne. (fylkesmann, video av foredraget til Egil W Hartberg – VFL gruppe 7, 2. samling)

Innhald: formålparagrafen og formål for fag, må ligge til grunn før ein jobber med kompetansemåla i faget.

2. fellestid:

Repetisjon frå førre fellestid.

Individuelt: Les gjennom læreplanen for faget, fleire gonger for å forstå heilheten.

Samsvarer det vi kom fram til i plenum med heile læreplanen?

Individuelt:

- Kva er kjernekompetansen i faget mitt? (korleis svarar du på dette nå i forhold til første gong)
- Frå formål og ned til kompetansemål. Er undervisninga i tråd med formålet for faget?

Plenum:

- Korleis kan læraren nå få elevane til å skjønna kva dei skal mestra i etterkant av læringsprosessen.

Vurdering av eigen praksis fram til neste gong:

- Er min undervisning i tråd med formålet for fag?

Gruppe T

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

2 fellesøkter på skulen. Instruks ligg med i opplegg.

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Emne: felles forståelse av formål for faga og formålparagrafen må ligge til grunn for arbeid med kompetansemål.

3. fellestid:

Er det sammenheng mellom vår bruk av kompetansemål og formålet med faget?

Vi vil bruke **IGP** metoden til å få ein større forståelse for læreplanen i faget.

Individuelt: kva er kjernekompetansen i faget ditt? Vel eit fag. (Vi ønsker at dette skal fungere som ein førtest for å få folk med.)

Grupper: utveksling av kva ein kom fram til individuelt.

Plenum: kva kom ein fram til?

Felles: Kunne tenkje oss å bruke nokon eksterne. (fylkesmann, video av foredraget til Egil W Hartberg – VFL gruppe 7, 2. samling)

Innhald: formålparagrafen og formål for fag, må ligge til grunn før ein jobber med kompetansemåla i faget.

4. fellestid:

Repetisjon frå førre fellestid.

Individuelt: Les gjennom læreplanen for faget, fleire gonger for å forstå heilheten.

Samsvarer det vi kom fram til i plenum med heile læreplanen?

Individuelt:

- Kva er kjernekompetansen i faget mitt? (korleis svarar du på dette nå i forhold til første gong)
- Frå formål og ned til kompetansemål. Er undervisninga i tråd med formålet for faget?

Plenum:

- Korleis kan læraren nå få elevane til å skjønna kva dei skal mestra i etterkant av læringsprosessen.

Vurdering av eigen praksis fram til neste gong:

- Er min undervisning i tråd med formålet for fag?

Gruppe U

Planlegge for læring med mål, kjennetegn og kriterier

Skisser et konkret opplegg som du som ressursperson kan bruke på samlinger/nettverk for lærere (eventuelt skoleledere).

Opplegget skal bidra til at lærerne får økt forståelse for:

- Hvordan de kan arbeide med valide (gyldige) mål, kjennetegn og kriterier i opplæringen
- Hvordan de kan involvere elevene slik at de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Praktisk informasjon til gjennomføring (f.eks varighet/tid, ev antall pr gruppe, annen praktisk informasjon/instruksjon):

- To økter a to timer.
- 5-6 på hver gruppe.
- Til første møte: Alle har med seg en lekseplan / periodeplan som inneholder læringsmål og LK06.
- Til andre møte: Ta med gjennomført aksjon og LK06

Beskriv innholdet og opplegget (ev krav om forarbeid og etterarbeid):

Første møte: Læringsmål i samsvar med LK06

1. Teori: Film fra Udir, labyrint, metakognisjon, hel-del-hel-metode, validitetspyramiden. Kunnskap + ferdighet = kompetanse. Vår holdning: Lærerne må føle at de kan mye allerede/ bevisstgjøring på det de allerede kan. Spørsmål til refleksjon: Deler du læringsmålene med elevene før de skal i gang med en oppgave? Vet du at læringsmålene er hentet fra kompetansemål? Praksisfortelling: eksempel på læringsmål som er hentet fra kompetansemål og læringsmål som ikke er hentet fra kompetansemål.

Gruppearbeid:

Individuelt: Se på lekseplanen / periodeplanen din. Vurder om læringsmålene på lekseplanen / periodeplanen er gyldige (*valide*) mål. (Formål med opplæring, formål med fag og kompetansemål).

Gruppe

Samtale om læringsmål på lekseplan. Hvordan få til bedre sammenheng mellom læringsmål og læreplanen (den generelle delen, prinsipper og formål med faget).

Plenum: Punktvis oppsummering på Pedlet.

2. Aksjon til neste gang: Utforsk gode metoder for å presentere gode læringsmål som er i samsvar med kompetansemål og formål for opplæringen. Målene må være forståelig for elever og foreldre. Presenteres for gruppen neste gang.

Andre møte: Elevene skal forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem

1. Teori: Film fra Udir, tekst: "Å flyge drage", blooms taksonomi
Spørsmål til refleksjon: Forstår elevene hva de skal lære?
Kjenner de til mål /kriterier? Elevmedvirkning. Vis til elevundersøkelse.

2. Gruppearbeid:

Gruppe Deltakerne deler aksjonen sin fra forrige økt med de andre i gruppen. Mulighet for å stille spørsmål til hverandre, kritisk venn.

Plenum Oppsummering på Pedlet og erfaringsdeling.

Praksisfortelling. Utvalgte lærere får dele sin aksjon i plenum.

3. Aksjon til neste gang:

Individuelt Gi elevene mulighet til å vurdere seg selv opp mot kriterier de selv har vært med på å definere. La elevene komme med forslag til læringsaktiviteter som fører til måloppnåelse.